

השיקולים שיש לשקול לצורך קבלת החלטה אם להורות על השלמת חקירה – הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

סיכום

מטרת ההנחיה:

מטרת ההנחיה היא להתוות את מדיניות הפרקליטות באשר למקרים בהם יש מקום להורות על השלמת חקירה ובאשר למקרים בהם יש להימנע מכך והשיקולים שעל הפרקליט לשקול במסגרת החלטה זו. זאת, מתוך הכרה בחשיבות שיש לטיפול יעיל בתיקי החקירה ולקבלת החלטה מהירה, על יסוד מכלול הראיות הרלוונטיות, בשאלה אם להעמיד לדין או לגנוז את התיק.

המסגרת הנורמטיבית:

סעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 שעניינו "המשך חקירה", קובע: "הועבר חומר החקירה כאמור בסעיף 60, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או תובע להורות למשטרה להוסיף לחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין או לשם ניהול יעיל של המשפט."

כללי:

האינטרס הציבורי מחייב את מיצוי החקירה וזאת לצורך בירור האמת והעמדת עבריינים לדין במקרים המתאימים.

עם זאת, בשנים האחרונות הודגש גם הצורך בצמצום משך זמן הטיפול בתיקי החקירה, הן מצד גורמי החקירה והן מצד גורמי התביעה, וזאת מתוך הכרה בזכותם של חשוד ונפגע עבירה או מתלונן לסיום מהיר של ההליך, על כל המשתמע מכך. כמו כן, האינטרס הציבורי המובהק הינו לסיים חקירות בתוך פרק זמן מהיר ככל הניתן באופן שיאפשר קבלת החלטות באשר להמשך הטיפול בתיק, אם לגניזה ואם להגשת כתב אישום. לטיוב קצב הטיפול בתיקים נודעת חשיבות גם בהקשר של הגברת אמון הציבור ברשויות האכיפה בכלל ובתביעה הכללית בפרט.

אחד הגורמים המשמעותיים, המשפיעים על הימשכות הטיפול בתיקי המב"ד, קשור בביצוע השלמות חקירה בשלב בחינת התיק ברשות התביעה. לפיכך, ובשים לב לכך שמשאבי החקירה הם מוגבלים, יש לעשות שימוש מושכל בכלי של השלמת חקירה, תוך הגשמת מטרות ההליך הפלילי ובראייה רחבה של האינטרס הציבורי הכולל.

הנחיה זו באה להתוות את שיקול דעת הפרקליטות בהחלטה האם להורות ליחידה החוקרת לבצע השלמת חקירה או להימנע מכך ולגנוז את התיק או להגיש כתב אישום על בסיס החומר הקיים.

הגורם המוסמך לקבל החלטה אם להורות על השלמת חקירה או להימנע מכך הוא ראש הצוות/המחלקה האמון על הטיפול בתיק, בהתאם להחלטת מנהל היחידה, ובכל מקרה, פרקליט מדרגת ממונה ומעלה.

מדיניות התביעה:

א. השיקולים שיש לשקול בקבלת החלטה אם להורות על השלמת חקירה

1. מטבע הדברים, מטרת ביצוע השלמות חקירה הינה לצורך הגעה לחקר האמת, בין אם לצורך אישוש חשדות, בין אם לצורך הפרכתם.
2. כאשר פרקליט מחליט אם להורות על ביצוע השלמת חקירה, עליו לתת דעתו לאינטרס הציבורי במובנו הרחב, ובכלל זאת לערוך איזונים ומתאימים בין כלל השיקולים הצריכים לעניין.
3. פרקליט יורה על ביצוע השלמת חקירה בתיק, רק מקום בו קיים פוטנציאל ממשי (ולא תיאורטי) כי תוצרי ההשלמה ישפיעו על ההחלטה בדבר הגשת כתב אישום ו/או ישפיעו מהותית על תוכנו.¹

¹ לשיקולי המדיניות בהחלטה על השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום, ראו הנחיית פרקליט המדינה 6.11 "השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום".

במקרים מסוימים, גם בהינתן פוטנציאל ממשי כאמור, ישנם שיקולים אחרים, אשר יפורטו להלן, שיצדיקו להימנע מלהורות על ביצוע השלמת חקירה. למען הסר ספק יובהר, כי אין להימנע מלהורות על השלמת חקירה שיש בה פוטנציאל מזכה, אלא אם ההחלטה היא לסגור את התיק גם ללא ההשלמה.

4. במסגרת החלטתו, על הפרקליט ליתן משקל משמעותי לסיכויי ביצוע השלמת החקירה באופן מיטבי, ולבחון האם קיים סיכוי ממשי לביצוע השלמת החקירה, באופן שיביא להשגת הראיה המבוקשת. ככל שהסיכוי לביצוע השלמת החקירה נמוך מכך, ככלל אין מקום להורות על ביצוע השלמת חקירה.² לצורך הערכת סיכויי ביצוע השלמת החקירה, יש מקום, במקרים הרלוונטיים, לשיח ישיר של הפרקליט עם קצין החקירות ביחידה החוקרת. החלטה שלא להורות על השלמת חקירה בשל שיקול זה בלבד תתקבל באישור מנהל מחלקה ולאחר שיח עם יחידת המשטרה הרלוונטית לחקירה.

5. להלן יפורטו השיקולים שעל הפרקליט לשקול בעת קבלת החלטה אם להורות על ביצוע השלמת חקירה:

א. **חומרת העבירה** – חומרת העבירה מהווה שיקול מרכזי, גם אם לא בלעדי, בהחלטה אם להורות על ביצוע השלמת חקירה. במסגרת זו, יילקחו בחשבון סעיף העבירה הפוטנציאלי, מידת הפגיעה בזולת או באינטרס הציבורי וכן חומרת הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה.

ב. **הפוטנציאל הראייתי הטמון בהשלמה** – יש לבחון את הערך הראייתי הגלום בראיה אותה מבקשים להשיג באמצעות ביצוע השלמת החקירה. ככל שההערכה היא כי השלמת החקירה לא תניב ערך ראייתי משמעותי שיתרום לקבלת החלטה על הגשת כתב אישום אם לאו או על תוכנו, אין מקום להורות על ביצועה.³

ג. **המשאבים הנדרשים לביצוע ההשלמה** – פרקליט ייתן משקל משמעותי למורכבות ההשלמה, למשאבים שידרשו לביצועה ולמשך הזמן בו היא צפויה להתבצע. בבחינת האמור יש להתייחס לסוג ההשלמה (האם מדובר בהשלמה טכנית או מהותית) וכן למורכבות ביצועה.⁴ כשמדובר בהשלמת חקירה מורכבת או הדורשת הקצאת משאבים רבים, יש לבחון האם קיים צורך חיוני בה. במקרים המתאימים, לשם ביצוע הערכה באשר להקצאת המשאבים לביצוע השלמת החקירה, ניתן ואף רצוי לקיים שיח עם הקצין הממונה על החקירה ביחידת החקירות הרלוונטית ולשמוע את עמדתו בעניין.

ד. **הזמן שחלף מביצוע העבירה** – חלוף הזמן הוא שיקול משמעותי, הן בהיבט האינטרס הציבורי בביצוע השלמות חקירה והן בהיבט הפגיעה בסיכויי ביצוע ההשלמות. ככלל, מקום בו חלף פרק זמן משמעותי מביצוע העבירות, כשנתיים ויותר, הנטייה תהא שלא להורות על ביצוע השלמת חקירה, זאת למעט במקרים הבאים:

1. עבירות שיש עניין ציבורי מוגבר במיצוי הדין בעניינן, גם בחלוף זמן ממושך.
2. מקרים בהם היה עיכוב בחקירה, שמנע את היכולת להורות על השלמת החקירה בשלב מוקדם יותר, כאשר העיכוב נגרם בשל גורמים שלרשויות המדינה השונות לא הייתה שליטה עליהם, כגון חקירות שהיו כרוכות בחיקורי דין שהתמשכו פרק זמן ממושך.
3. מקרים בהם יש להשלמת החקירה חשיבות מיוחדת.
4. מקרים בהם מדובר בהשלמת חקירה קצרה ופשוטה, כגון השלמה "טכנית" של צירוף מסמכים.
5. מקרים בהם מועד החשיפה הוא מאוחר, כי אז פרק הזמן של שנתיים ימנה מרגע החשיפה.⁵
6. מקרים שמעצם טיבם משך זמן הטיפול והחקירה בהם הוא ממושך.⁶
7. מקרים בהם הצורך בהשלמת חקירה מתעורר בשלב בחינת ערר שהוגש על סגירת תיק (ובמקרים חריגים גם בשלב ערר על החלטה שלא לשנות את עילת הסגירה).
8. מקרים בהם התגלה רכוש חדש בהיקף משמעותי שרשויות החקירה לא ידעו על קיומו או מיקומו.

² כך לדוגמה, אם השלמת החקירה מתייחסת להשגת תיעוד ממצלמות אבטחה, אך בשל חלוף הזמן הסיכויים שהתיעוד נשמר הינם נמוכים – אין מקום להורות על השלמת חקירה שכזו.

³ שיקול זה עניינו בבחינת ערכה הראייתי של כל פעולת השלמה המתבקשת בתוך מסמך השלמת החקירה.

⁴ בין היתר, יש לבחון האם מדובר בהשלמה פשוטה שניתן לבקשה טלפונית ולקבל את תוצריה בתוך זמן קצר מאוד.

⁵ למשל עבירות מין, עבירות בתוך המשפחה. רגע החשיפה, לעניין זה, יחשב מועד ההחלטה על פתיחה בבדיקה או חקירה סמויה, לפי המוקדם.

⁶ למשל, עבירות שחיתות שלטונית או עבירות כלכליות.

ה. **תיקים מרובי חשודים** – כאשר חומר החקירה הקיים מספיק לצורך גיבוש כתב אישום רק ביחס לחלק מהחשודים, ונדרשת השלמת החקירה לצורך ביסוס ראיות ביחס לחשודים נוספים או לחשודים פוטנציאליים אחרים, יש להתייחס לחלקם היחסי של החשודים הנוספים. אם מדובר בחשודים שאינם מרכזיים ואשר מכלול הנסיבות מלמד כי בסופו של יום האינטרס הציבורי מאפשר שלא למצות עימם את הדין, ככלל אין מקום להורות על השלמת חקירה. בכל מקרה, ההחלטה תיבחן בשים לב לטענות אפשריות של אכיפה בדרנית, כמו גם תוך מתן תשומת לב לאינטרסים של נפגעי העבירה.⁷

ו. **ביצוע השלמת חקירה לצורך הרחבת היקף העבירה ו/או הוכחת עבירות נוספות** – הכוונה בסעיף זה היא לשני מצבים:

1. **עיבוי עבירה מרכזית** – כאשר חומר החקירה הקיים מגבש ראיות לביצוע עבירה פלילית, אך בכוחה של השלמת חקירה לבסס ראיות להיקף עבירה רחב יותר, מספר נפגעי עבירה גדול יותר, הוראת חיקוק חמורה יותר וכיוצ"ב.

2. **חקירת עבירות נוספות** – כאשר חומר החקירה הקיים מגבש ראיות לביצוע עבירה פלילית, אך בכוחה של השלמת החקירה לבסס ראיות לביצוען של עבירות נוספות.

בשני המצבים הנ"ל, יש לבחון את מידת החומרה של התוספת הפוטנציאלית לכתב האישום, את הפער בין כתב האישום שכבר ניתן לבססו לבין כתב האישום שאפשר שניתן יהיה להגיש לאחר השלמת החקירה, ואת המשאבים והזמן שיידרשו להשלמת החקירה. ככלל, אין להורות על ביצוע השלמות חקירה אם כתב האישום שכבר ניתן לבססו ראייתית הינו משמעותי דיו, ביחס לתוספת הפוטנציאלית שתקבל כתוצאה מהשלמת החקירה, או אם מידת החומרה בעבירות שאפשר שייתוספו כתוצאה מהשלמת החקירה אינה משמעותית דיה.⁸

יש להחיל עיקרון זה, בשינויים המחויבים, ביחס לחקירה משלימה שמטרתה ביסוס היקף החילוט (ר' גם להלן בפרק ד' "חקירת חילוט").

ז. **מספר השלמות החקירה שבוצעו בתיק** – ככלל, יש להימנע ככל הניתן מביצוע מספר השלמות חקירה בתיק. יש לעשות מאמץ שפניה לרשות החוקרת לצורך השלמת החקירה תכלול את כל פעולות החקירה שיש לבצע. בתוך כך, ראוי לשקול אם אכן יש הצדקה לפניה חוזרת להשלמת חקירה לאחר שהשלמה אחת כבר בוצעה.⁹

ח. **אינטרס ציבורי מיוחד** – ייתכנו מקרים **חריגים** בהם גם כאשר הפוטנציאל הראייתי בהשלמת החקירה או סיכויי ביצועה הם פחות מממשיים, יהיה מקום להורות על ביצוע השלמת חקירה. כך, למשל, בעבירות בהן צו השעה מחייב אכיפה מוגברת, כשמדובר בחשוד רצידיביסט שנשקפת ממנו מסוכנות, או בתיקים שעניינם עבירות חמורות מאוד שלא נחקרו כראוי, וכיוצ"ב.

אישור על השלמת חקירה במקרים אלו יינתן ע"י מנהל מחלקה בפרקליטות.

ט. **הליכים חלופיים אפשריים**¹⁰ – קיומו של אמצעי אכיפה חלופי להליך הפלילי, שנקיטתו יכולה לממש את האינטרס הציבורי ביחס לחשוד באותן נסיבות, עשוי להיות שיקול בקבלת החלטה שלא להורות על ביצוע השלמת חקירה בתיק.

י. **עניין ציבורי מיוחד** – גם כשהשיקולים המפורטים לעיל מטילים את הכף לכיוון של הימנעות מלהורות על השלמת חקירה, יתכנו מקרים חריגים בהם יהיה עניין ציבורי מיוחד בביצוע השלמת החקירה בתיק זה או אחר, על מנת לחזק את אמון הציבור במערכות אכיפת החוק. אישור על השלמת חקירה במקרים אלו יינתן על ידי פרקליט מחוז.

ב. **השיקולים שיש לשקול בקבלת החלטה על השלמת חקירה למטרות נוספות**

⁷ כך, למשל, אם ויתור על השלמת החקירה יותיר נפגע עבירה ללא כל מענה לתלונתו, יהא זה שיקול להורות על השלמת חקירה גם ביחס לחשוד שאינו מרכזי.

⁸ כך למשל, בעבירות של פגיעה מינית ברשת, אם הגיעו בחקירה לעשרות מתלוננות, על אף שיש אינדיקציה לרבות נוספות, יהיה זה לא נכון לדחות את הגשת כתב האישום עד למיצוי החקירה; בעבירות מרמה של עמותה, אם הגיעו למספר משמעותי של תורמים מרומים, אין מקום לדחות את הגשת כתב האישום עד שיגיעו לכלל התורמים המרומים במסגרת החקירה; בעבירות הסתה, ניתן יהיה להגיש כתב אישום גם אם עדיין לא מוצה החיפוש בכל הפרופילים בכל הרשתות ולאורך תקופה ממושכת יותר. מנגד, יש למצות את החקירה ביחס לכלל נפגעי העבירה במקרים בהם מדובר בחשד לעבירות חמורות כגון התעללות בגן ילדים, עבירות מין חמורות כלפי מספר קרובות או עושק כלפי מספר רב של קרובות מוחלשים (כמו קשישים).

⁹ להוציא תיקי רשלנות, תיקי מרמה מורכבים ותיקים רחבי היקף, בהם פעמים רבות נדרשת בקשה נוספת לביצוע השלמת חקירה, ואחוזי הגשת כתבי אישום בתיקים אלה, לאחר ביצוע השלמות חקירה חוזרות, גבוהים יחסית. ראו בהמשך התייחסות לתיקים מסוג זה.

¹⁰ הליכים משפטיים בתחום האזרחי, הליכים משמעותיים וכד'.

6. השלמת חקירה המיועדת לטיוב ראיות לצורך "ניהול יעיל" של המשפט:¹¹
במקרים בהם יש די ראיות להעמדה לדין, יורה הפרקליט על ביצוע השלמת חקירה רק מקום בו יסבור כי קיים סיכוי גבוה שהשלמת החקירה תניב תוצר ראייתי בעל ערך, שיוביל לניהול יעיל באופן משמעותי של ההליך הפלילי בבית המשפט. במסגרת שיקול זה, יבחן הפרקליט טענות אפשריות למחדלי חקירה, אם לא יורה על ביצוע ההשלמה.
7. השלמת חקירה הנדרשת להכרעה ביחס לעילת הגניזה:
פרקליט לא יורה על השלמת חקירה על מנת להכריע בעילת הגניזה, למעט במקרים חריגים בהם קיים אינטרס ציבורי או קונקרטי מיוחד ובעל חשיבות הנוגע לעילת הסגירה, ובאישור מנהל מחלקה בפרקליטות.¹²
8. קבלת ערר על דרך של השלמת חקירה:
השיקולים שישקלו בהחלטה על ביצוע השלמת חקירה במסגרת טיפול בערר הינם כלל השיקולים שפורטו לעיל, זאת בכפוף לסעיף 7ד5 לעיל.
- ג. השלמת חקירה בתיקים רחבי היקף¹³
9. לחקירות בתיקים רחבי היקף יש, לעתים קרובות, מאפיינים ייחודיים. חקירות אלה נפרשות, לעיתים, על פני פרשיות רבות, הן מורכבות וסבוכות וכוללות חומר ראיות רב מסוגים שונים, ולעיתים דורשות מומחיות ייחודית. מאפייני החקירה בתיקים אלו משליכים על היקף ביצוע השלמות החקירה הנדרשות בהם.
10. כך, לעיתים, היחידה החוקרת מתקשה לעבד את חומרי החקירה השונים בשלב החקירה, ובהתאם לכך נדרש לבצע השלמות חקירה מהותיות רבות בשלב שלאחר העברת תיק החקירה לידי התביעה. בנוסף, בחלק מהמקרים, במהלך בחינת התיק ברשויות התביעה, עולה הצורך באיסוף ראיות נוסף לצורך הבנת המשמעויות המשפטיות של המעשים החשודים.
11. בהתאם לאמור, ביצוע השלמות חקירה בתיקים מסוג זה, הדורש בקיאות של החוקרים בנבכי תיק החקירה, הוא בדרך כלל מורכב יותר ודורש משאבים רבים יותר, ומשכך עלול להימשך זמן רב.
12. על מנת להימנע מהימשכות יתר של החקירה בתיקים אלו, בהנחה שזו מלווה ע"י הפרקליטות, על הפרקליט המלווה להגדיר באופן ברור, מוקדם ככל הניתן, את גבולות החקירה, ולהימנע מהתפרשות לתחומי חקירה נוספים או מחקירת חשדות ו/או חשודים נוספים שאינם מרכזיים, בשים לב לטענות אפשריות של אכיפה בררנית.
13. במקרים בהם החליט הפרקליט כי קיים צורך בביצוע השלמת חקירה, יפעל לצמצום ככל הניתן את הנושאים בהם מבוקשת ההשלמה לאלו ההכרחיים לצורך הגשת כתב אישום בחלק משמעותי מהחשדות ו/או לצורך גידור היקף העבירה, וכפועל יוצא היקף הנכסים שניתן לתפוס לצורך חילוט, וזאת במסגרת גבולות החקירה שהוגדרו כאמור. לצורך כך, ועל מנת לגבש את עמדתו בשאלת היקף השלמת החקירה, מומלץ כי בטרם שליחת מכתב השלמת החקירה ליחידה החוקרת, יקיים הפרקליט שיח עם ראש צוות החקירה לגבי משך ההשלמה והמשאבים הנדרשים לביצועה.
14. למען הסר ספק, יובהר כי כלל השיקולים המנחים בהחלטה אם להורות על ביצוע השלמת חקירה, המפורטים לעיל, יחולו גם ביחס לתיקים רחבי היקף בשינויים המחויבים. עם זאת, בשל מאפייניהם הייחודיים של תיקים מסוג זה והמורכבויות הכרוכות בהם, ניתן להורות בתיקים אלו על ביצוע השלמות חקירה נוספות גם מקום בו אלה אינן נובעות מביצוע השלמות קודמות, ואף אם הדבר יוביל לעיכוב מסוים נוסף בקבלת ההחלטה באשר לגורל התיק, וזאת בהתאם לשיקולים שפורטו לעיל, בשינויים המחויבים.

¹¹ סעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

¹² לעניין זה ר' סעיף 19 להנחיית פרקליט המדינה 1.3 "סגירת תיקים בעילת "חוסר ראיות" ובעילת "היעדר אשמה" וכן ס' 5 סיפה להנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) – מעקב אחר תיקים המצויים בהשלמות חקירה.

¹³ על פי רוב מדובר בתיקי חקירה שעניינם חשדות לביצוע עבירות כלכליות באופיין- עבירות הלבנת הון, עבירות הונאה, עבירות מס, עבירות על טוהר המידות וכיו"ב.

ד. חקירות חילוט

15. בחלק מתיקי החקירה, בפרט בתיקים רחבי היקף, מבוצעות פעולות חקירה הנוגעות לתפיסת רכוש, לצורך בחינת אפשרות חילוטו בסוף ההליך הפלילי, ככל שיתנהל. תפיסת רכוש וחילוטו הם כלי אכיפה והרתעה חשובים ואפקטיביים, בפרט בתיקים כלכליים.

16. בבחינת ההחלטה אם להורות על ביצוע השלמת חקירה לצורך חילוט, יש לבחון את תוחלת הפעולה ויעילותה. בהקשר לכך יש לשקול את השיקולים הבאים: האם כבר נתפס רכוש; מה היקף העבירה ומה סכום הרכוש שניתן לחלט; מה היקף הפעולה והמשאבים הנדרשים לשם כך; מה הפוטנציאל הראייתי הטמון בהשלמה והאם בעקבות ביצוע השלמת החקירה צפוי להיתפס רכוש ו/או תיאספנה ראיות שיהיה בכוחן להוביל לשינוי משמעותי בסכום החילוט ובאפקטיביות החילוט בסיום ההליך.¹⁴

17. במקרה שמטרת השלמת החקירה הינה להוסיף עילה לתפיסת רכוש לצורך חילוט, או להגדיל את היקף הנכסים הפוטנציאליים לחילוט – היקף החילוט הצפוי לאחר השלמת החקירה בהשוואה להיקף החילוט אלמלא החקירה המשלימה, יהווה אף הוא שיקול מרכזי כאמור. ככל שהיקף החילוט הצפוי, עקב השלמת החקירה, גבוה יותר באופן משמעותי, תטה הכף בעד ההשלמה.

ה. חקירת עבירות רשלנות

18. תיקי חקירה העוסקים בעבירות רשלנות, ככלל, דורשים ידע מקצועי והיכרות מעמיקה עם הוראות חוק, הנחיות ונהלים רלוונטיים, ועיסוק בנושאים שונים הדורשים לעיתים מומחיות ייחודית. לא פעם, תיקים אלו מועברים לרשות התביעה כאשר קיים בהם חסר ראייתי לא מבוטל הנוגע לנושאים שבמומחיות.

19. כלל השיקולים בהחלטה אם להורות על ביצוע השלמת חקירה, המפורטים לעיל, יחולו גם ביחס לתיקי רשלנות, אך זאת תוך מודעות לכך שתיקים אלה, מעצם טיבם, כרוכים במורכבות רבה, הן לשם הבהרת התמונה העובדתית, הן לצורך חידוד המצב המשפטי, ועל כן אפשר שיידרשו בהם השלמות חקירה בהיקף משמעותי יותר.

20. בין תיקי הרשלנות יש מקום לציין את תיקי תאונות העבודה, הנחקרים במקביל על ידי המשטרה ומשרד העבודה. במקרים רבים, תיקים אלה מועברים לטיפול הפרקליט ללא חומרי החקירה של משרד העבודה, מצב המחייב החזרת התיק לביצוע השלמת חקירה. בנסיבות אלו, יש לבחון אם נכון להחזיר את תיק החקירה ליחידה החוקרת במסגרת "החזרה לגוף חוקר" ולא כהשלמת חקירה.

ו. פעולות ליעול ביצוע השלמות החקירה

21. לצורך זירוז ביצוע השלמת החקירה, ובפרט ביצוע פעולות חקירה טכניות או נקודתיות, ישקול הפרקליט לקיים שיח ישיר עם האחראי על החקירה, או עם הגורם הממונה עליו, הן לצורך הבהרת הנדרש בהשלמת החקירה והן לצורך קביעת לוח לביצועה. זאת, לצד ביצוע כלל הפעולות הנדרשות למעקב אחר ביצוע השלמות חקירה, המפורטות בהנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), הרלוונטית לעניין זה.

22. שינוע התיקים בין רשויות התביעה והחקירה עלול לעכב את הטיפול בביצוע השלמות החקירה ולגרום לאיבוד זמן יקר בטיפול בתיק. לפיכך, כדי לחסוך את זמני שינוע תיק החקירה בין הרשויות השונות, במיוחד ככל שהדבר נוגע להשלמות חקירה טכניות או נקודתיות, או השלמות חקירה דחופות לביצוע, על הפרקליט לשקול להעביר את הדרישה להשלמת החקירה ללא צורך בשליחת התיק באופן פיזי ליחידה החוקרת, או לפעול בכל דרך אחרת שתמנע את העיכוב בטיפול בהשלמת החקירה.

23. במקרים מסוימים, ניתן לוותר על ביצוע השלמות חקירה מסוימות במהלך החקירה, או עם קבלת התיק בפרקליטות, אך זאת בכפוף לכך שהיחידה החוקרת תתחייב לכך שאם יעלה צורך לעשות שימוש באותן ראיות בשלבים מאוחרים יותר, ההשלמות יבוצעו במהירות האפשרית (כך, למשל, במקרה של חוות דעת מז"פ, כאשר יש בתיק די ראיות שעל פניו לא מחייבות את הצורך לקבל את חוות הדעת בה מדובר).

¹⁴ ראו גם את הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) "השלמת חקירה לאחר כתב אישום לצורך ביסוס עבירות כלכליות."

24. אם הפרקליט מזהה, במסגרת בחינת התיק, כי הצורך בהשלמת חקירה נובע מטעות סדרתית, אשר חוזרת על עצמה גם בתיקים אחרים, אין להסתפק בהעברת התיק הספציפי לביצוע השלמת חקירה, אלא יש לפעול להעברת פנייה לגורמים בכירים יותר במשטרה – באמצעות פרקליט המחוז או המשנה לפרקליט המדינה – לצורך ביצוע תהליכי טיוב ושיפור רוחביים, אשר בסופו של דבר יקטינו את המשאבים הנדרשים בחקירת התיקים ובפרט את הצורך להורות על ביצוע השלמות חקירה בהקשרים אלה.

תאריך 29.9.24